

Téma: Čo si myslíte, kto ste? - Identita

Témou identity sa budeme podrobne zaoberať v troch samostatných pracovných blokoch. Každý blok sa venuje konkrétnemu hľadisku témy a predstavuje rozličné pohľady a úlohy. Ponúkané frontálne a skupinové aktivity čerpajú inšpiráciu zo stálej výstavy Domu európskej histórie.

- Blok č. 1:** Čo je to moja identita?
Blok č. 2: Ako sa identita formuje a zachováva?
Blok č. 3: My a tí ostatní: Ako identita začleňuje a vyčleňuje?

Súčasťou každého bloku sú:

- pokyny pre učiteľov
- aktivity
- pomocné vizuálne a textové zdrojové materiály
- odporúčané internetové zdroje

Medzi aktivity možno zaradiť riadené diskusie, skupinovú prácu, samostatnú prácu a využívanie historických materiálov z primárnych a sekundárnych prameňov. Učitelia môžu rozhodnúť, ktoré frontálne a skupinové aktivity sa budú realizovať.

Informácie o téme

Výučba identity je zložitým a citlivým predmetom. Všetci pochádzame z odlišného prostredia, máme rozličné životné skúsenosti a vyrastali sme v kultúrnych a etnických súvislostiach, ktoré môžu byť ľuďom okolo nás vzdialené. Ako sa opisujeme a definujeme môže mať hlboko zapustené korene, podobne ako rodinné a susedské vzťahy. Ľudia si však aj sami vytvárajú identity a pocit toho, kto sú, na základe bezprostrednejších sociálnych aspektov, ako sú zamestnanie, záľuby alebo typy priateľov a skupiny, s ktorými sa stotožňujú a s ktorými trávajú čas. K hlavným znakom identity patria príslušnosť, náboženstvo, sexuálna orientácia a telesný vzhľad, pričom všetky znaky si zaslúžia rešpekt. Naša chápanie toho, kto sme, sa môže meniť za rozličných okolností a vplyvom času. Naša chápanie toho, kto sme, sa môže líšiť od toho, ako nás iní ľudia vlastne vnímajú! V tejto téme sa budeme zaoberať identitou z rozličných hľadísk a na to použijeme historické príklady. V nasledujúcich blokoch uvidíme, že identita vrátane národnej a historickej identity nie je daná a nemenná, ale má kaleidoskopickú povahu, stále sa vyvíja.

Definície

Identita

„Identity nie sú nikdy jednotné a v moderných časoch sú čoraz roztrieštenejšie a rozdrobenejšie; nikdy singulárne, ale mnohonásobne stavané v rozličných, často sa pretínajúcich a protirečivých rozpravách, praktikách a pozíciách. Stále prechádzajú procesom zmeny a transformácie.“

Zdroj: *Stuart Hall, Questions of Cultural Identity, 1996*

Etnická identita

„Etnická skupina je druhom kultúrnej kolektivity, ktorá zdôrazňuje úlohu mýtov o pôvode a historickej pamäti a ktorá sa prejavuje nejakým kultúrnym aspektom, napríklad náboženstvom, zvykmi, jazykom alebo inštitúciami.“

Zdroj: Anthony D. Smith, *National Identity, 1991*

Národ

„Konkrétne spoločenstvo vlastniace historické územie, spoločné mýty a spomienky, spoločnú verejnú kultúru a spoločné zákony a zvyky“

Zdroj: Anthony D. Smith, When is a Nation, 2002

Nacionalizmus

„Ideologické hnutie za získanie a zachovanie autonómie, jednoty a identity v mene obyvateľstva, ktorého niektorí členovia sú presvedčení o tom, že tvoria skutočný alebo potenciálny „národ““

Zdroj: Anthony D. Smith, National Identity, 1991

Štát

„Možno definovať ako súbor nezávislých inštitúcií, ktoré majú monopol na donucovanie a vymáhanie na danom území“

Zdroj: Anthony D. Smith, Ethno-Symbolism and Nationalism, 2009

Národy bez štátov

„Územné spoločenstvá s vlastnou identitou a túžbou po sebaurčení zovreté v rámci hraníc jedného štátu alebo viacerých štátov, s ktorým sa v podstate nestotožňujú. U národov bez štátov pocit identity vo všeobecnosti vychádza z ich vlastnej spoločnej kultúry a histórie“

Zdroj: Montserrat Guibernau, Nations and Nationalism, 2004

Kultúra

„[Kultúra] je komplexný celok, ktorý zahŕňa poznanie, vieru, umenie, morálku, zákony, zvyky a všetky ostatné schopnosti a obyčaje, ktoré si [človek] osvojil ako člen spoločnosti.“

Zdroj: UNESCO

Kultúrne dedičstvo

Pojem kultúrne dedičstvo obsahuje niekoľko hlavných kategórií dedičstva:

- *Hmotné kultúrne dedičstvo:*
 - hnutelné kultúrne dedičstvo (maľby, sochy, mince, rukopisy)
 - nehnuteľné kultúrne dedičstvo (pamätníky, archeologické náleziská atď.)
 - podvodné kultúrne dedičstvo (vraky, podvodné ruiny a mestá)
- *Nehmotné kultúrne dedičstvo:* ústne tradície, múzické umenia, rituály